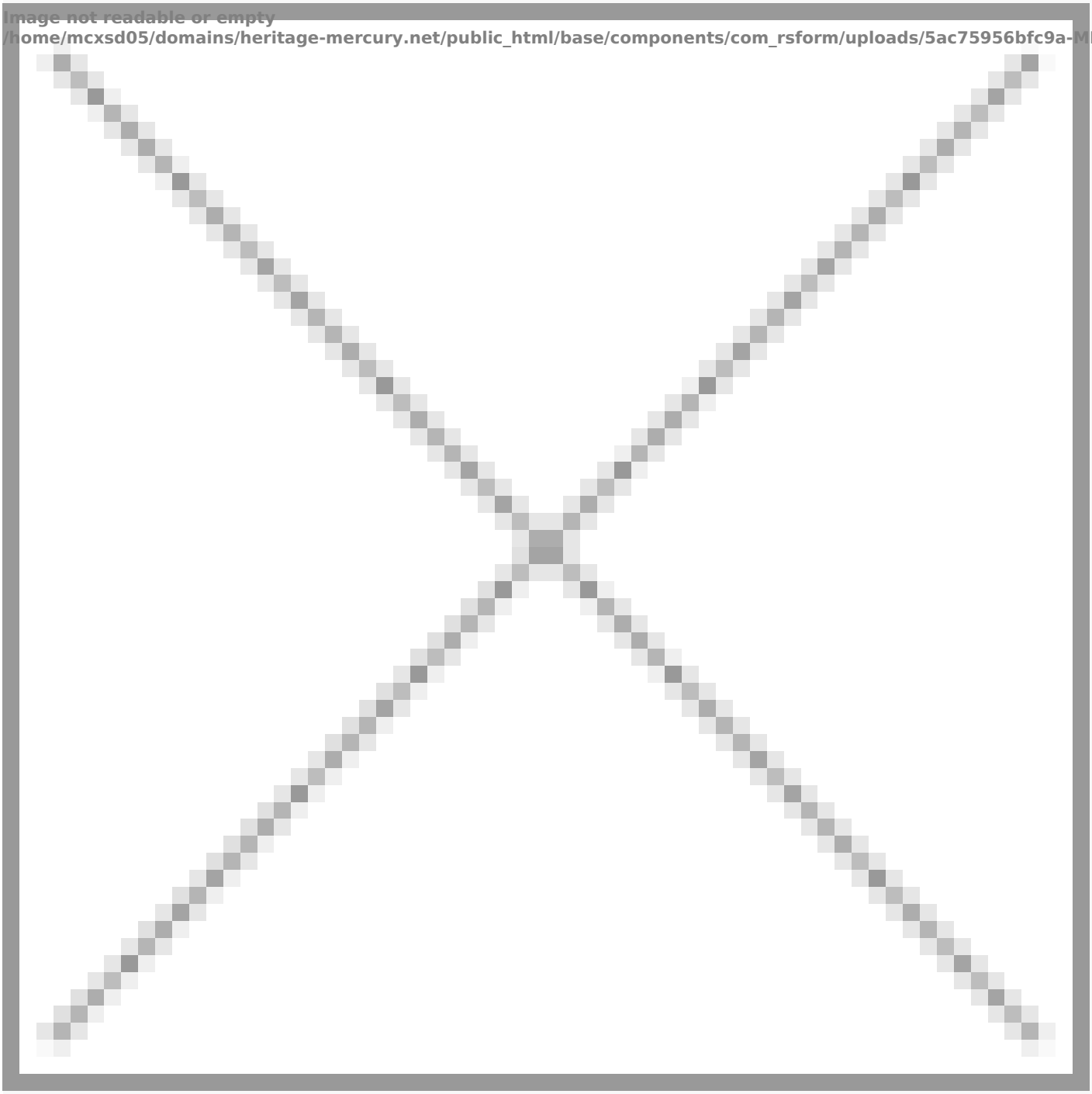
Ime predmeta 1	KAMŠT Z VODNIM KANALOM RAKE IN JEZOM PRI KOBILI
Ime predmeta 2	KAMŠT WATER PUMP (WITH RAKE WATER CHANNEL AND KOBILA DAM)
ID številka / EŠD	002.87.Idrija
Upravljavec	Mestni muzej Idrija, Prelovčeva 9, 5280 Idrija; Občina Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija; Slovenski državni gozdovi d.o.o, Rožna ulica 39, 1330 Kočevje
Lastništvo	Javno
Lastnik	Mestni muzej Idrija, Prelovčeva 9, 5280 Idrija; Občina Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija; Republika Slovenija, Soške Elektrarne Nova Gorica d.o.o., Erjavčeva ulica 20, 5000 Nova Gorica
ID številka / EŠD	EŠD 187
Klasifikacija dediščine	Mesto, Rudnik, Stavbna dediščina – druge vrste stavbne dediščine

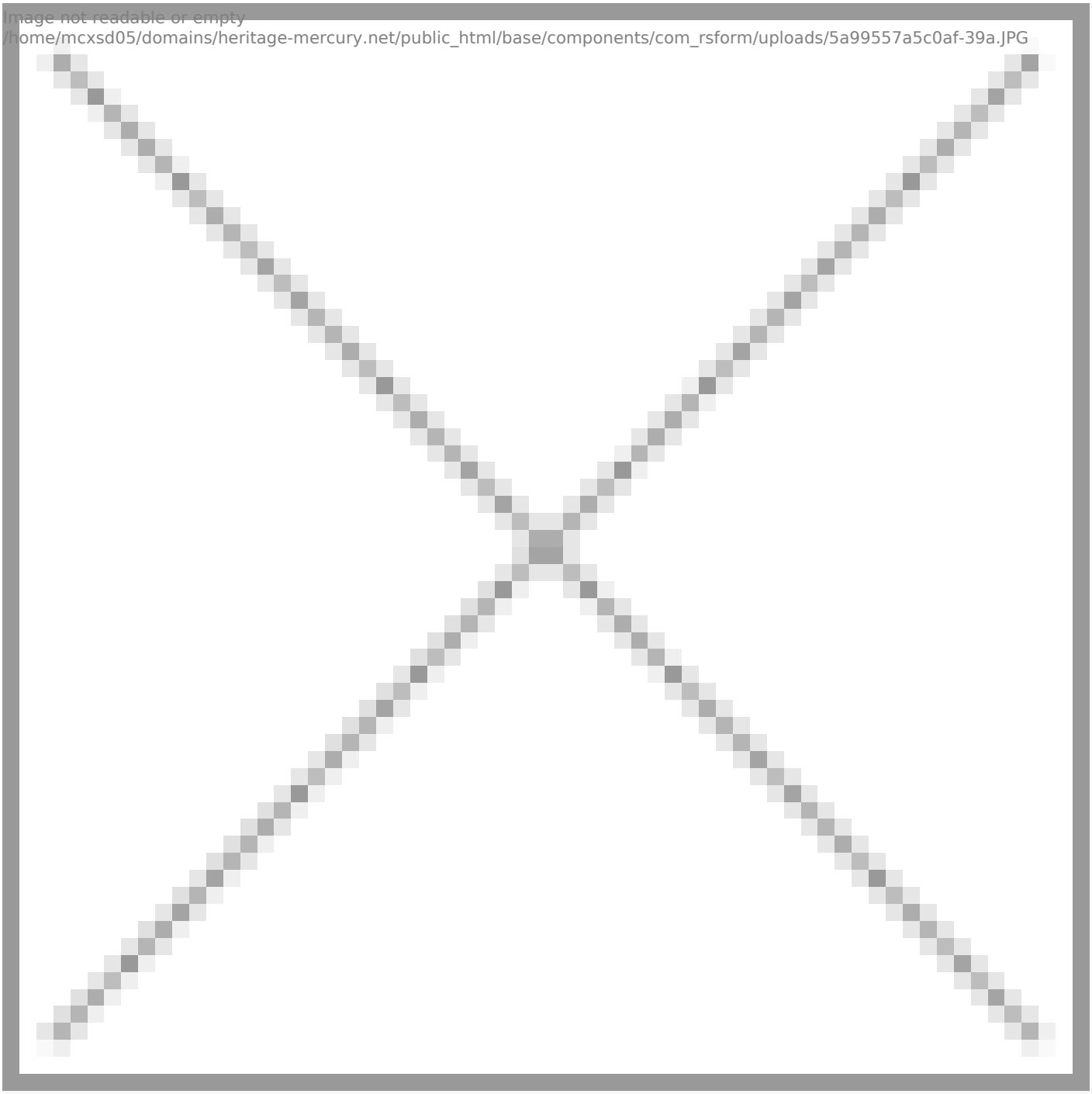
OPIS

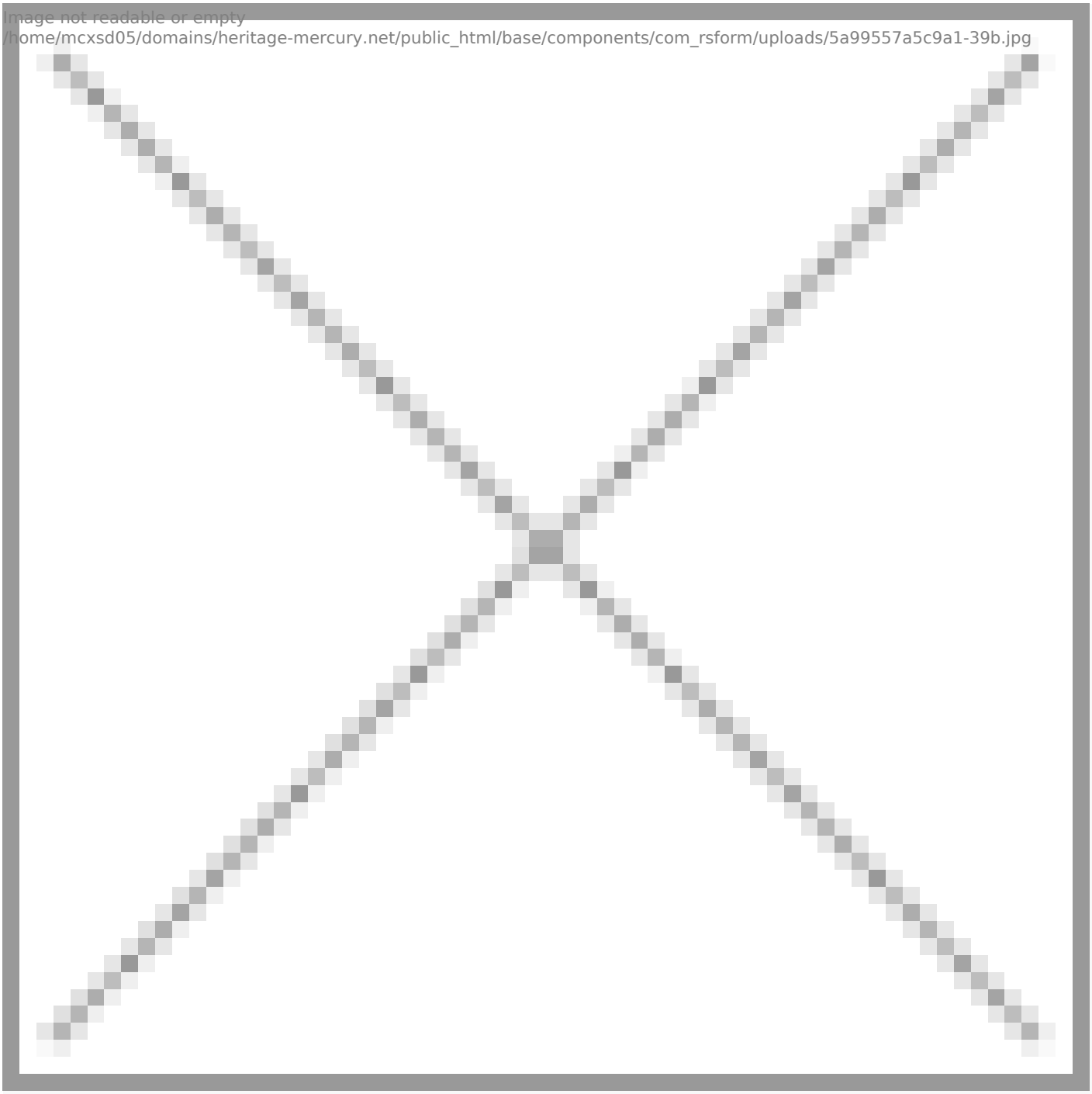
Kratek opis	Jez pri Kobili zajema vodo, ki nato po vodnem kanalu – Rakah teče do Idrije. Nivo vode se nadzira s sistemom zapornice. Črpalka na vodni pogon za črpanje jamske vode – Kamšt (nem. Wasserkunst) je nameščena v zidani monumentalni stavbi. Strehe Kamšti dvokapnica krita s skodlami, del katere so tudi tri frčade. Vodni kanal Rake in stavba Kamšti sta med seboj povezani z jekleno devodno cevjo (zunanji premer 1 m).
Mere	Zgradba kamšti: površina 74,3 m2, višina 12,7 m; 2r kolesa =

	13,6 m. Rake - 3639 m dolg kanal.
Materiali	Les, jeklo, kamen, beton.
Datacija	Kamšt: 1790; Rake: 1604 (lesene), 1770 (zidane)
Avtor / Proizvajalec	Rudnik živega srebra Idrija

Slikovne priloge

Image not readable or empty
/home/mcxsd05/domains/heritage-mercury.net/public_html/base/components/com_rsform/uploads/5a99557a5c0af-39a.JPG

Image not readable or empty
/home/mcxsd05/domains/heritage-mercury.net/public_html/base/components/com_rsform/uploads/5a99557a5c9a1-39b.jpg

Prvotna raba	Zajezitev reke Idrijce nad Divjim jezerom pri Kobili in izgradnja vodnega kanala – Rake, je pomenila pomembno modernizacijo Rudnika (konec 18. stoletja). Pogonska voda iz Rak je sprva poganjala manjša vodna kolesa pri Ahacijevem, Barbarinem, Terezijinem in Jožefovem jašku. Poleg tega pa še stroje za prebiranje in drobljenje rude, mline in žage, kovaška kladiva in mehove v rudniški kovačiji ter stroje v mehanični delavnici. Nato je služila za pogon Kamšti. Vodno kolo je z vrtenjem gredi in preko pogonskega sistema poganjalo črpalno drogovje. Črpanje vode, potrebno za varen odkop rude, je bilo izvedeno v treh stopnjah. Batne črpalke so bile nameščene na XI., IX. in III. obzorju. Pogonsko vodno kolo se je zavrtelo 4 do 5 krat v minuti, zmogljivost črpalk je bila okrog 300 litrov jamske vode v minuti iz globine 283 m pod površjem.
Sedanja raba	Kamšt, jez na reki Idrijci pri Kobili in kanala Rake se ohranjajo, varujejo in prezentirajo kot pomembna dediščine rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Jez pri Kobili in kanal Rake služita za dotok pogonske vode v elektrarno HE Mesto. Ob Rakah poteka 2,5 km dolga sprehajalna učna pot idrijskih naravoslovcev, ki poteka na območju Krajinskega parka Zgornja Idrijca. Kamšt je prvi objekt Mestnega muzeja Idrija, ki je bil v okviru rudarske zbirke in razstave »Idrijska kamšt« odprt za javnost (9.10.1954). Pred stavbo Kamšti je prezentiran tudi del batne črpalke s III. obzorja Idrijskega rudnika. Kamšt predstavlja pomembno stavbno dediščino nekdanjega Rudnika. V notranjosti je namreč ohranjeno največje tovrstno leseno vodno kolo v Evropi in edina tovrstna črpalka v Sloveniji, ki stoji »in situ«.
Prvotna lokacija	2357 Idrija – mesto, št. parcele 974/1 (vključno s stavbo št. 1074). Rake - 2357 Idrija – mesto, št. parcele 2684 (del), 2650, 2651, 2716; 2356 Čekovnik – Idrija, št. parcele 1106, 1117, 1019/4, 1100/2 (del), 947/2.

Sedanja lokacija	Ni spremembe

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina opravljenih posegov	Za Kamšt je izdelan konservatorski načrt; 1952 - demontaža sesalnega drogovja, izvoz in postavitev delov kamšti, zamenjana skodel; 1971 – ločitev stavbe Kamšti od hribine in statična sanacija objekta; 1991–1994 Rekonstrukcija podzemnega vodnega kanala med kamštjo in Idrijco, obnova temelja pogonskega kolesa in zamenjava strehe na stavbi; 2009 izvedena preventivna konzervacija.
Sedanje stanje	dobro
Potrebni ukrepi	Izvajanje rednih vzdrževalnih del po programu, vključno z izvajanjem nadzora stanja ter ohranjanjem, varovanjem in prezentacijo dediščine. Potrebno je urediti da se bo kolo kamšti vrtelo, voda pa ustrezno odvajala. Potrebna je rekostrukcija vzvodnega drogovja.

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Register nepremične kulturne dediščine Republike Slovenije; - Odlok o razglasitvi tehniške dediščine v Idriji in njeni okolici za kulturne spomenike državnega pomena. Uradni list RS, št. 66/01, 55/02, 16/08; - Zgodovinski arhiv Ljubljana, Enota v Idriji, zbirka načrtov, predal št. B7; - Kolo časa. Idrijski razgledi, 18/2, 2003; - Ob Rakah. Po poti idrijskih naravoslovcev: Rudnik živega srebra Idrija v zapiranju d.o.o., Idrija; Carmina historica: Mestni muzej Idrija, Idrija, 1999.

Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
Izpolnjeval je	Miha Kosmač
Datum objave	2. 3. 2018
Datum urejanja	Never